

سوال نمبر 1

وارث شاہ دی پیر نوں "پنجاب دا آساٹیکلو پیڈیا" کیوں آکھیا جاندا اے ویروا کرو۔

Start with the summary of the answer as introduction

وارث شاہ پنجاب دا بڑا مشہور لکھاری شاعر اے۔ اپدی کتاب پیر نوں ادبیات عالیہ وچ شمار کیتا جاندا اے۔ وارث شاہ دی پیر نوں "دیوان پنجاب" تے "پنجاب دا آساٹیکلو پیڈیا" آکھیا جاندا اے۔ "پیر" نوں "منی ایچ آف پنجاب" آکھنا وی غلط نہیں ہوندے گا کیوں جے وارث شاہ نے پنجاب دی تاریخ دا بڑا بہو ایچ دی دے وچ محفوظ کر جھڈیا اے۔

پیر "آساٹیکلو پیڈیا آف پنجاب" :

آساٹیکلو

پیڈیا یا جیسی کتاب نوں آکھیا جاندا اے جیہدے وچ کسی خاص ملک تے تہذیب بارے برگل انجی شریب نال تحریر کر کے محفوظ کیتی گئی ہوندے۔ وارث شاہ نے "پیر" وچ پنجاب دی تہذیب و ثقافت دا بڑا بہو بیان کر کے ایس نوں اعلیٰ شاعر بنا دیتا اے۔ **حسین شاہ پیر** بارے کہندے نیں :

"اب نہ کرے تے پنجاب اپنی ہر شکل گوا دیوے تے پیر نوں رہوے تے پیر دی گوہر بنو کے پنجاب دی ہر شکل آسن روپ وچ اساری جا سکدی اے جیہڑا پنجاب

|| دا اصل روپ اے۔“

ہیرو وارث شاہ دی یاقی قصیاں وچ اچھی پتا:

وارث شاہ

ہیرو نوں مکھن وائے لیلے شاعر شیش سن۔ انہاں توں پہلاں
کئی شاعران نے ہیرو دا قصہ نظم کیتا پر وارث شاہ اپنے
منفرد انداز بیان پاروں نمایاں ہوئے۔ وارث شاہ
نے قصہ ہیرو بارے آکھیا۔

ے تال عجب بہار دے شعر کرے، رانجھے ہیرو دا میل ملا ٹی جی
پاراں تال مجالساں وچ بہرے کے، مزہ ہیرو دے
عشق دا پائے جی

وارث شاہ نے پاراں دی فرمائش اتے ہیرو دا
قصہ لکھیا۔ "ہیرو" لکھ کے وارث شاہ نے نہ صرف ہیرو نوں
اندا شہکار بنا دیتا بلکہ ایس دی بھلت آپ وی رہندی
دنیا تیکر امر سو گیا۔ وارث نے فریاد وانگوں ہزار تیراں
کر کے گلاب دے پھل پار سجا قصہ تخلیق کیتا تے
گلاب دا علم جوڑ کے ہمیشہ لئی محفوظ رکھ دیا۔

ے حکم من کے سبناں پیاریاں دا، قصہ عجب بہار دا جوڑا اے
ققرہ جوڑ کے خوب درست کیتا، نواں پھل گلاب
دا توڑ پائے

Relate your headings and arguments to the qs statement

ہیرو دا مذکوہ:

وارث شاہ نے رواں ج دے مطابق

پیر دامڈھ رب تعالیٰ دی ہمد، نعت رسول مقبول،
عزیزیت و پیران پیرتے مراح بابا فرید تون بنھیا اے۔
پیر وچ ہمد باری تعالیٰ دی ونگی درج ذیل اے:

۱۔ اول ہمد خدا دا ورد کیجیے، عشق کیتا سو جگ دا
مول میاں
۲۔ پہلوں آپ ہی رب نے عشق کیتا، معشوق ہے
نبی رسول میاں

پنجاب دی تہذیب و ثقافت دی نمائندگی:

وارث
شاہ نے ایک پتہ وچ پنجاب دی تہذیب و ثقافت بیان
کر کے پیر دا وفد شروع کیتا۔ انہاں نے رانجھاتے رانجھا
قوم دے لوکاں واپس پنجاب دے رہیں سہیں تے نوجوان
نال دی شان و شوکت نون بیان کرن دے نال نال
پنجاب دے لوکاں دی خوشحالی دا ذکر دی کیتا اے۔ وارث
شاہ نے مبالغہ آرائی دی حرکت پنجاب دی تعریف کردیاں ہویاں
ایل دے علاقے تحت ہزارے نون ہشت دا اٹل اوی آکھ گئے ہیں۔

۳۔ وائے، کوکلے، مندرے، فچھ لنگی، توان ٹھاٹھ تے
ٹھاٹھ پیرھایا اے
کہی صنت پیراے دی آکھ سکھاں، گویا بہشت
زمین تے آیا اے

وارث شاہ نے لوکاں دی مہم سوری دی مصروفیات
دی منظر نگاری ایساں کیتی اے جیہدی دوجی مثال
پورے پنجابی ادب و سچ نیشن لہدی۔

سے چٹری چو ہلدی مال جان ٹرے پاندھی، پٹیاں
دوڑکھ دے و ج مدھانیاں نیں
ہوئی ہبج صادق جدوں آن روشن، تروں
لالیاں قوب پچھلاناں نیں

عورتاں دے حقوق دی نمائندگی

"ہیر" و ج ہیردا کردار

پنجاب دی عورتاں دے حقان دی آواز سی۔ ہیر دے
زبردستی ویاہ تے اجتجاج توں ایس گل دا پتہ گلا اے
کہ اوس دپے دے پنجاب و ج جائیدادان دی سببانہ منجھل
یاروں کڑیاں نوں پنیاں دی مرفی دے خلاف ویاہتا جاندا
سی۔ کڑی تے منڈے دی مرفی دادرسی اسلام و ج وی موجود
اے۔ ہیر نے ایس دے خلاف آواز بلند کیتی۔ ایس لئی
ہیر نوں عورتاں کے حقوق دی نمائندہ آکھنا غلط نہیں
ہو دے گا۔

سے وے رانجھا ویاہ میں لاکھلی، ساڈے بس تھیں
گل بے وس ہوئی
قاضی ماپیاں طالبان بھو توری، میتڈی تینڈری
دوستی بس ہوئی

ہیر دی ایس رواج دے خلاف ثابت قدمی درج ذیل
ونگی توں واقع ہوندی اے۔

عز و ارث شاہ نہ مرال رنجھیرے توں، بھاویں باپ
دے یا پ و ابا پ آوے

"پیر" پنجاب دے۔ چوندے جاگدے کردار دی تمائندہ :

وارث شاہ نے پیر وچ جیہڑے کردار
بیان کیتے ہیں اوہ اوس ویلے دے پنجاب دے چوندے
جاگدے کردار سن پیر، رانجھا، مولوی، ملاح لڈن
سہتی، قاضی، سید و کھیرا اٹھارویں صدی دے پنجاب
ڈے کردار سن تے آج دے پنجاب وچ دی موجود نہیں
ہمیشہ موجود رہیں گے۔

قاضی دا کردار اہم سی کیوں تے قاضی منصف دا کردار
وی ادا کردا سی تے نکاح وی پڑھاتا سی: قاضی دی
شخصیت ایس دنگی کون مخرج اے۔

عہد حضرت قاضی تے پنج سدا سارے بھائیوں زمیں
توں کچھ پوایا اے
وڑھی دے کتے بھوٹیں دے بنے وارث، بنجر
زمین رنجھٹے نوں آیا اے

پیارا رہیت رکھن وائے نصیبی کردار ہر معاشرے وچ موجود
ہوندے ہیں۔ وارث شاہ نے پیر وچ ایس نوں
رٹے فو بصورت انداز نال بیان کیتا اے۔

عہد وارث شاہ میاں ویکھو تنگ لنگی، شیطان دی قلد
جگاؤندی اے

ملاح لڈن دے کردار راہیں وارث شاہ اوس ویلے
دے پنجاب دے کول دی خود پرستی تے لوبھ لالچ

نوں بیان کر دے نیں - لڈن پیسے دا پتر سی - اونوں
کسے دے ترلیاں ، واسطیاں ، جذبات دی کوئی پرواہ
نہی سی ۔

سے پیسے کھول کے ہتھوں دھریں میرے گودی چائیکے پار
لگاؤ نا ہاں
آتے ڈھکیا منت سے کن کھائیں چاہیڑیوں
زمین تے مارتا ہاں

Use elaborate and self explanatory headings

سیاسی حالات:

اٹھارویں صدی دے پنجاب دے سیاسی
حالات بڑے خراب سن - 1707ء وچ اورنگزیب عالمگیر دی
وفات توں بعد احمد شاہ ابدالی تے نادر شاہ درانی دے
حملیاں ، سکھوں ویاں سازشاں تے سلطان دیاں آپسی
خانہ جنگیوں پاروں پنجاب جیگہ ادا میدان بن گیا - وارث شاہ
نے پنجاب دے پراسشوب سیاسی حالات ، انٹوزی ، کوہ کھج
تے زوال پذیر ، نوں فنکاری نال ویکھیا تے بیان کہتا -

عزیمپا ملک دے وچ سی بڑا رولا ، ہر اک دے ہتھ
تلوار ہون

عزیمپا ملک خراب پنجاب وچوں ، سانوں
وڈا افسوس تصور دارے

اخلاقی قدراں دا زوال:

سیاسی تے معاشرتی

زوال دے نال پنجاب اخلاقی قدراں دے زوال داسٹکار دی
سی جس پاروں وارث شاہ نے انہاں قدراں نوں
دوبارہ زندہ کرن دا اہم کیتا۔ پیر و سچ تقاؤں
تھایش اعلیٰ اخلاقی قدراں دی تعلیمات دا ذکر اے۔

عز و ارث شاہ اوہ سدرا ای جیوندے پین، جینہیاں
کیتیاں تیک مائیاں پین

عز صلح کیتیاں فتح وے پتھ آوے، مکر خبیگ تے
مول نہ کسے تھی

اندر و بیان :

وارث شاہ نے منفرد انداز و بیان،
اسلوب دے زبان دے استعمال پاروں پیر نوں
انگلا شلیکار بنا دتا اے تے آپ وی ایس پاروں رہندی
دنیا تیکر امر ہو گیا۔ ایہہ ای وجہ اے کہ پیر اڑھائی
سو سال گزرن دے باوجود اپنی مثال آپ اے۔

Add more arguments

مکری گل :

وارث شاہ بڑا مشہور اتے پیر من بھانے
شاعر اے۔ انہاں دی پیر اجیہا شلیکار اے جیہڑی
چکا چونہ اڑھائی سو ورے گزرن دے باوجود گھٹ
نش ہوئی۔ پیر پنجابی تے غیر پنجابی پڑھن والے نے
ایس قہر نوں تے پنجاب دے لوکاں نوں پراپ
اے۔